

Het reinigen van een vintage horloge

Oude schoonheid herontdekken onder lagen vuil

Willem L. Middelkoop

23 aug. 2020

Deze week was ik mijn kast aan het opruimen toen ik een oud horloge vond. Het kwam uit het huis van mijn opa. Het zag eruit alsof het een avontuurlijk leven had gehad, vol met slijtage. Ik herkende dat het een automatisch mechanisch uurwerk had. Toen ik het oppakte begon het bijna meteen weer te lopen. Ik vroeg me af hoe gaaf het zou zijn als ik het voorzichtig zou schoonmaken.

Citizen Automatic, 21 jewels 6000

Na het overlijden van mijn grootvader hebben we zijn huis opgeruimd. Tussen de vele (oude) spullen zat dit Citizen Automatic horloge. Ik kende de geschiedenis er niet van, maar het was duidelijk dat het *het een en ander* had meegemaakt tijdens zijn tijd om de pols.

Citizen Automatic, 21 jewels, 6000, 4-601084-Y

Het is een automatisch mechanisch horloge uit de jaren 70 (afgaande op het ontwerp en door de referentienummers op de achterkant op te zoeken). Vroeger was een mechanisch horloge iets wat je gewoon nodig had; er waren geen smartphones en computers met overvloedige digitale klokken. Dit was vlak voor de zogenaamde '[Quartz Crisis](#)', die een stortvloed aan goedkope horloges op batterijen teweegbracht. Het horloge dat ik vond was een relikwie uit een vervlogen tijdperk, met een mechanisch hart dat nog steeds klopte! Hoe gaaf!

De achterkant van het horloge, met verschillende nummers en markeringen

In tegenstelling tot de meeste smartwatches (die slechts een paar jaar meegaan), werden de meeste mechanische horloges jarenlang gedragen. Tijdens hun tijd om de pols vertoonden ze de tekenen van dagelijkse slijtage. Dit horloge had duidelijk aardig wat te verduren gehad.

Slijtage is iets moois bij een horloge: het vertelt het verhaal van avontuurlijke polstijd

Voor zover ik kon vaststellen was het horloge in originele, ongepolijste of onderhouden

staat. Dit is een *goed* ding als het gaat om horloges. Een vintage horloge kan al zijn charme verliezen wanneer het gepolijst wordt of wanneer karakteristieke onderdelen zoals de wijzerplaat of wijzers worden vervangen door serviceparts. Het is dus geen wonder dat een origineel vintage stuk een premium prijs oplevert op de horlogemarkt.

Een vintage horloge schoonmaken

Als je van plan bent een vintage horloge schoon te maken, moet je heel voorzichtig zijn. Oude horloges kunnen erg kwetsbaar zijn. Ook al staat er op de kast teksten als "waterdicht" of "waterbestendig", de kans is groot dat het niet langer beschermd is tegen vocht. Bij twijfel kun je overwegen je horloge naar een professionele horlogemaker te brengen om het professioneel te laten reinigen en behandelen.

Vies horlogebandje

Als je van plan bent het zelf te doen, moet je wat horlogegereedschap aanschaffen. Deze zijn te vinden op het internet en stellen je in staat het horloge te openen en te sluiten zonder het te beschadigen. Met het juiste gereedschap is het gemakkelijk om de band van de horlogekast te verwijderen. Dit maakt het gemakkelijker om schoon te maken (omdat een band beter bestand is tegen water).

Het verwijderen van het bandje van een horloge is gemakkelijker met het juiste gereedschap

Vuil in de sluiting

Dit horloge had een hoop vuil in de band. Je zult vaak vuil vinden dat zich ophoopt tussen verschillende schakels en onderdelen. Na verloop van tijd kunnen armbanden een [bloeiend microbiel ecosysteem](#) worden, met ziektekiemen, bacteriën en ander microscopisch leven.

Vooraf de delen die de huid raken, kunnen in de loop der tijd interessante verzamelingen vuil ophopen, wat leidt tot microbiële ecosystemen

Je kunt verschillende dingen gebruiken om de band en de horlogecast schoon te maken. Ik gebruik vaak mijn elektrische tandenborstel (met een reserveborstel!) om gemakkelijk vuil tussen de schakels te verwijderen. Een band kan ook worden gereinigd met een ultrasoonbad. Wees voorzichtig met de horlogecast, want daarin bevindt zich het uurwerk, gebruik spaarzaam water (of helemaal geen).

Het openen van het horloge kan met een speciaal gereedschap

Stel het gereedschap af op de bevestigingspunten op de achterkant van de kast, zodat deze kan worden opengedraaid

Je kunt de achterkant van de kast draaien en van de horlogekast verwijderen om het uurwerk te onthullen

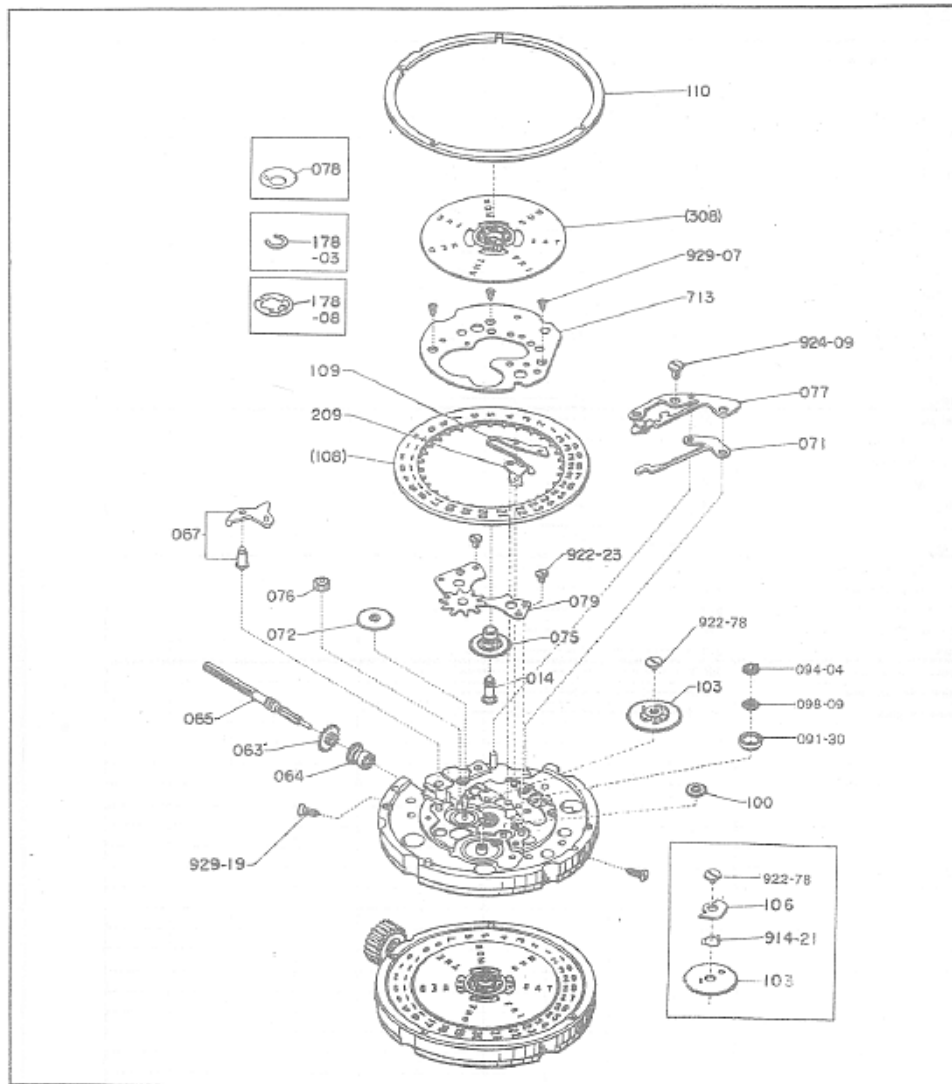
Dit horloge heeft een automatisch Citizen 6000 uurwerk met 21 jewels

Er is een rotor die het horloge opwindt wanneer het wordt bewogen (om de pols), een slim systeem dat batterijen overbodig maakt

Ik heb het mechanische uurwerk aan de binnenkant van het horloge gecontroleerd om te bepalen of de kast ooit open is geweest voor vocht of stof. Als dit het geval is, moet je

het uurwerk laten nakijken door een professional om te voorkomen dat (water/stof)schade het uurwerk verder beschadigt. Omdat er veel stalen onderdelen zijn, is oxidatie een reëel gevaar voor een mechanisch uurwerk. Dit horloge zag er van binnen schoon uit, geen tekenen van problemen en het automatische uurwerk leek in goede staat te verkeren!

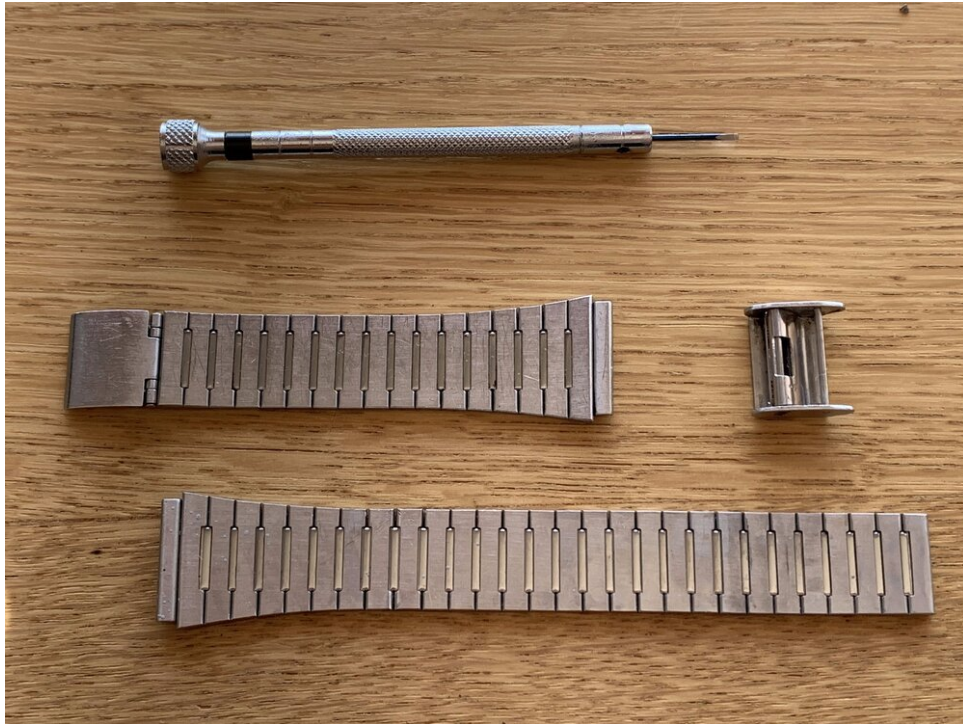

Citizen 6000 uurwerk

Als je echt avontuurlijk bent, kun je waarschijnlijk technische schema's van veelvoorkomende uurwerken vinden. Ze zijn als de blauwdruk van het uurwerk, waardoor je individuele onderdelen kunt identificeren. Gelukkig was dit uurwerk in orde.

Resultaten

Na het horloge zorgvuldig te hebben schoongemaakt, heb ik het weer in elkaar gezet. Net als [de vintage fiets die ik eerder schoongemaakt heb](#), was ik verbaasd over de schoonheid die onder het vuil verborgen zat. Het schoonmaken was een goede zaak!

Het schoongemaakte horlogebandje

De schoongemaakte horlogekast, gezien vanaf de onderkant

De schoongemaakte horlogekast, vanaf de bovenkant

Het plexi-glas is duidelijk beschadigd, het heeft veel slijtageplekken en krassen. Het goede nieuws is dat je ze gemakkelijk kunt laten vervangen. Maar ik hou van originele dingen en vond het niet erg om het zo te laten. Ik vind dat het bijdraagt aan het karakter van het horloge en het heeft een interessante manier om (zon)licht te breken.

Het horloge weer om de pols: schoongemaakt en loopt!

Dankzij de moderne wonderen van het internet kun je veel verschillende bandjes vin-

den voor je vintage horloge. Het plaatsen ervan is eenvoudig en ze stellen je vaak in staat om je oude horloge op nieuwe manieren te herontdekken!

Het originele metalen bandje vervangen voor een nylon NATO-bandje

Het dragen van je horloge aan een ander bandje kan het gevoel geven dat het een heel ander horloge is

Conclusie

Vintage horloges zijn populair vanwege hun unieke kenmerken die zich hebben ontwikkeld tijdens hun tijd om de pols. Elk horloge vertelt een ander verhaal en dat is wat het interessant maakt. Verzamelaars houden ervan dat het tijd kost voordat een horloge eruitziet zoals het er vandaag uitziet. Talloze kleine krasjes en incidentele littekens vertellen het verhaal van vorige eigenaren. Je kunt je zelfs voorstellen dat je wat van de machismo van vorige dragers erft.

Als je ooit een mooi vintage horloge tegenkomt, moet je er met respect en zorg mee omgaan. Beschouw tekenen van slijtage als iets moois in plaats van iets dat moet worden opgeknapt tot de fabrieksstaat. Als je een *nieuw* horloge wilt, koop er dan een. Vintage horloges gaan over de verhalen van hun leven, ga er goed mee om en je voegt misschien een hoofdstuk van jezelf toe aan hun verhaal!

Het dragen van een 50 jaar oud horloge, ik vind het leuk!